

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Žmogus ir globalizacija: vakar, šiandien, rytoj	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): dr. Julija Tuleikytė Kitas (-i): Kitas / a (-i):	Filosofijos fakultetas, Filosofijos instituto Mokslo, socialinės ir politinės filosofijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Bendrųjų universitetinių studijų

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Pavasario ir rudens semestrai	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas		
Supažindinti studentus ir studentes su globalizacijos plėtra ir problemomis; ugdyti gebėjimą analizuoti ir kritiškai vertinti šiuolaikinio pasaulio raidą, globalizacijos principus, priežastis ir pasekmes.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės paaiškinti globalizacijos raidą, tinklaveikos visuomenės ir vartotojiškos visuomenės formavimosi priežastis	Probleminis dėstymas, literatūros analizė, savarankiškas darbas, diskusijos	Egzaminas (raštu), darbas auditorijoje (probleminiai klausimai, tekstų ir reiškinių analizė)
Gebės tarpdalykinėje perspektyvoje reflektuoti šiuolaikinio pasaulio politinius ir ekonominius procesus, kritiškai analizuoti šiuolaikinį visuomenės gyvenimą pagrindinių globalios rinkos veikimo principų požiūriu		
Gebės taikyti globalizacijos teorijas sudėtingiems, greitai kintantiems socialiniams ir kultūriniais procesams paaiškinti		
Gebės taikyti filosofines teorijas globalizacijos reiškiniams analizuoti	Probleminis dėstymas, savarankiškas darbas, diskusijos	

Gebės kritiškai vertinti, diferencijuoti teigiamus ir neigiamus globalizacijos padarinius		
Gebės identifikuoti globalizacijos kaip mokslo objekto tarpdiscipliniškumą, socialinės ir fizinės tikrovės sąveikos formas, rinkti ir analizuoti informaciją, pristatyti sistemizuotus apibendrinimus	Probleminis dėstymas, literatūros analizė, savarankiškas darbas	Pranešimas ir jo gynimas (seminaruose)

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Globalizacijos teorijos (hiperglobalistai, skeptikai, transformacionalistai); globalizacija; politinės filosofijos teorijos, nagrinėjančios individo ir valstybės/bendrijos santykį; žmogaus socialios prigimties filosofinės koncepcijos	2						2	4	Paskaitos medžiagos analizė; D. Held ir kt. „Globaliniai pokyčiai: politika, ekonomika ir kultūra“ (p. 25-33), Bauman „Globalizacija: pasekmės žmogui“ (p. 7-14), Steger „Globalizacija: labai trumpas įvadas“ (p. 28-41) studijavimas
2. Globalizacijos raida: ankstyvieji tarpvalstybiniai ryšiai; „didieji geografiniai atradimai“ ir šios frazės kritika; kolonijinės imperijos; šiuolaikinė tinklaveikos (globalių ekonominių, finansinių, prekybinių, karinių, komunikacinių, informacinių tinklų) visuomenė <i>Seminarai:</i> globalizacijos vaidmuo šiandieninio žmogaus gyvenime	6		4				10	16	Paskaitų medžiagos analizė, Bauman „Globalizacija: pasekmės žmogui“ (p. 15-38), Harari „Sapiens“ (p. 32-38), M. Castells „Informacijos amžius: ekonomika, visuomenė ir kultūra“ (p. 41-87) skaitymas, pasirinkto reiškinio analizė, šaltinių paieška ir atsirinkimas, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos
3. Globalizacija ir kultūra: filosofinės kultūros teorijos; kultūra kaip minkštoji galia; globalizacija kasdienybės kultūroje; mąstymo ir kalbos santykis; kalbos vaidmuo socialinės tikrovės atspindėjimo ir formavimo atžvilgiu; kalbų įvairovės nyksmas; kolektyvinės fikcijos ir socialiniai konstruktai; mokslo galia; laiko, ateities ir dabarties sampratų	10		4				10	10	Paskaitų medžiagos analizė, globalizacijos poveikio pasirinktoje kultūros formoje (mokslas, muzika, kinas, literatūra, architektūra, sportas ar kt.) analizė, šaltinių paieška ir atsirinkimas, pranešimo rengimas ir pristatymas

vaidmuo globalizacijos procesams; technologijų vystymasis; globalizacijos įtaka skirtingoms kultūros formoms: globalizacijos sklaida kine, muzikoje, architektūroje, sporte; žmogaus tapatybės problema; kultūrų susidūrimai; nacionalinė kultūra ir daugiakultūriškumas; paradigmu kova ir didieji naratyvai; rasizmas, seksizmas ir kitos išgalinimo bei iškitinimo sistemos; medijų vaidmuo; viešoji retorika ir loginės klaidos <i>Seminarai:</i> kultūriniai globalizacijos padariniai									(paskiriamas daliai studentų), diskusijos
4. Politika globalių tinklų pasaulyje: nacionalinė valstybė ir globalūs tinklai; supervalstybės; šiandieninio galios pasiskirstymo pasaulyje priežastys ir pasekmės; konkurencija ir kariniai konfliktai; nacionaliniai interesai globaliame pasaulyje; tarptautiniai veikėjai, tarptautinės organizacijos; terorizmas <i>Seminaras:</i> politinio bendravimo formos	6		2				10	16	Paskaitų medžiagos analizė, Harari „Sapiens“ (p. 244-248; 254-257), „Homo Deus“ (p. 257-261; 219-224), Harari „21 pamoka XXI amžiui“ (p. 185-194) skaitymas, pasirinkto politinio reiškimo analizė, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos
5. Ekonomika globalių tinklų pasaulyje: globalus ir mobilus kapitalas, laisvoji rinka ir nacionalinių valstybių ekonomika; neoliberalizmas, nepaliaujamo ekonominio augimo ideologija ir vienkartinės Žemės planetos galimybės; apinkosaugos problemos; antropocenas; globalinis atšilimas; antiglobalistai; ekonominės krizės – atsitiktinumas ar neišvengiamumas? <i>Seminaras:</i> transnacionalinių korporacijų įtaka pasaulyje	4		2				8	16	Paskaitų medžiagos analizė, J. Bakano „Korporacija: patologiškas pelno ir galios siekimas “ (p. 125-156), N. Klein „Tai viską keičia“ (p. 17-31; 97-103; 138-140; 300-307; 358-365), Harari „Sapiens“ (284-294; 304-309; 321-324) skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos
6. Socialiniai globalizacijos aspektai: filosofinė socialinės tikrovės problema; fizinių globalizacijos procesų socialinės pasekmės; vartotojų visuomenės bruožai; socialinės atskirties augimas ir getai; migracija, persikėlėlių stovyklos; negatyvios ir pozityvios laisvės koncepcijos; humanitarinės pagalbos privalumai ir trūkumai; etiniai globalizacijos aspektai, universalaus teisingumo globaliame pasaulyje problema <i>Seminarai:</i> socialinės globalizacijos pasekmės	4		4				8	10	Paskaitų medžiagos analizė, Z. Bauman „Vartojamas gyvenimas“ (p. 7-30; 99-108), „Globalizacija: pasekmės žmogui“ (p. 137-148) skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas (paskiriamas daliai studentų), diskusijos
7. Ruošimasis egzaminui								10	Egzaminas (raštu)
Iš viso	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Diskusijos (darbas auditorijoje: probleminiai klausimai, tekstų ir reiškinių analizė)	30	Semestro metu	Vertinamas dalyvavimas žodžiu seminarų bei interaktyvių paskaitų diskusijose: 10 balų (puikiai): puikus ir dėmesingas įsitraukimas į interaktyvius paskaitų bei seminarų elementus, suinteresuotas klausimų bei problemų formulavimas. 9 balai (labai gerai): labai geras įsitraukimas į interaktyvius seminarų elementus, suinteresuotas klausimų bei problemų formulavimas. 8 balai (gerai): geras įsitraukimas į interaktyvius seminarų elementus. 7 balai (vidutiniškai): vidutiniškai arba negausūs pasisakymai diskusijose. 6 balai (patenkinamai): patenkinami arba reti pasisakymai diskusijose. 5 balai (silpnai): silpni pasisakymai diskusijose. 4, 3, 2, 1 balai**: nėra pasisakymų diskusijose, netenkinami minimalūs pasisakymų kokybės reikalavimai arba nedalyvaujama daugiau nei pusėje seminarų. Papildomi taškai*: parodomas dalyko reikalavimus pranokstantis įdirbis ir/arba originalumas. * Papildomi taškai gali persikelti į kitas vertinimo dalis (už pranešimą arba egzaminą), jei jose trūksta taškų, tačiau bendras maksimalus galimas dalyko pažymys – 10. ** Jei pasisakymų diskusijose įvertinimas – mažesnis nei 5 balai, praleidusiems daugiau nei tris seminarus egzamino laikyti neleidžiama.
Pranešimas ir jo gynimas (seminaruose)	30	Semestro metu	Vertinama pasirinktos temos analizė ir pristatymas žodžiu iš anksto paskirto seminaro metu: Papildomi taškai*: parodomas dalyko reikalavimus pranokstantis įdirbis ir/arba originalumas. 10 balų (puikiai): pranešimo turinys atitinka pasirinktą pavadinimą, puikiai suformuluota problema, detaliai ir korektiškai atskleistas pasirinkto globalizacijos reiškinių aspekto kompleksiskumas, analizėje atsispindi globalizacijos reiškinių įvairovė ir tarpdiscipliniškumas, kritiškai analizuojami pasirinkto globalizacijos aspekto elementų probleminiai ryšiai, vystoma probleminė įtampa ir pranešimo siužetas, tinkamai atrinkti šaltiniai ir literatūra, pristatyta daugiau nei viena vertinimo pozicija ir argumentai, pranešimas turi aiškią struktūrą, atlikti sistemizuoti apibendrinimai ir pateiktos argumentuotos išvados, pranešimas po pristatymo apginamas atsakinėjant į klausimus. 9 balai (labai gerai): pranešimo turinys atitinka pasirinktą pavadinimą, aiškiai suformuluota problema,

			atskleistas pasirinkto globalizacijos reiškinių aspekto kompleksiskumas, kritiškai analizuojami pasirinkto globalizacijos aspekto elementų probleminiai ryšiai, vystoma probleminė įtampa ir pranešimo siužetas, tinkamai atrinkti šaltiniai ir literatūra, pristatyta daugiau nei viena vertinimo pozicija ir argumentai, pranešimas turi aiškią struktūrą, atlikti sistemizuoti apibendrinimai ir pateiktos argumentuotos išvados, pranešimas po pristatymo apginamas atsakinėjant į klausimus. 8 balai (gerai): pranešimo turinys atitinka pasirinktą pavadinimą, kritiškai analizuojami pasirinkto globalizacijos aspekto elementų probleminiai ryšiai, tinkamai atrinkti šaltiniai ir literatūra, pristatyta daugiau nei viena vertinimo pozicija ir argumentai, pranešimas turi aiškią struktūrą, atlikti sistemizuoti apibendrinimai ir pateiktos argumentuotos išvados, pranešimas po pristatymo apginamas atsakinėjant į klausimus. 7 balai (patenkinamai): pranešimo turinys atitinka pasirinktą pavadinimą, patenkinamai analizuojami pasirinkto globalizacijos aspekto elementų probleminiai ryšiai, pranešimas turi aiškią struktūrą, atlikti sistemizuoti apibendrinimai ir pateiktos argumentuotos išvados, pranešimas po pristatymo apginamas atsakinėjant į klausimus. 6 balai (vidutiniškai): vidutiniškai atlikta pasirinkto globalizacijos reiškinių ar aspekto analizė. 5 balai (silpnai): silpnai atlikta pasirinkto globalizacijos reiškinių ar aspekto analizė, tenkinami minimalūs reikalavimai. 4, 3, 2, 1 balai**: pranešimas atliekamas ne gyvai pasakojant, o skaitant (skaitoma daugiau nei 20%), nėra atliktas paskirtu laiku be pateisinamos priežasties (medicinos įstaigos rašto) arba iki galo nesusitarus dėl pristatymo nukėlimo (tartis galima likus ne mažiau nei dviem savaitėms iki paskirtos datos arba atsiradus validžiai, nekontroliuojamai priežasčiai). * Papildomi taškai gali persikelti į kitas vertinimo dalis (už diskusijas arba egzaminą), jei jose trūksta taškų, tačiau bendras maksimalus galimas dalyko pažymys – 10. ** Jei pranešimo įvertinimas – mažesnis nei 5 balai, egzamino laikyti neleidžiama. *** Plagiato atveju informuojama studento/-ės fakulteto administracija ir neprileidžiama prie egzamino.
Egzaminas (raštu)	40	Egzaminų laikymo metu	Vertinami atsakymai raštu į du teminius egzamino klausimus (klausimai – atviri, platūs, kompleksiskai apimantys skirtingus globalizacijos reiškinių aspektus, vertinami lygiavertiškai – po 5 balus): Papildomi taškai*: parodomas dalyko reikalavimus pranokstantis įdirbis ir/arba originalumas. 10 balų (puikiai): studentas/-ė išsamiai analizuoja bei tiksliai atsako į temos užduotus probleminius klausimus

		ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: tarpdiscipliniškai atskleidžia globalizacijos proceso kompleksumą, raidą, svarbą ir sklaidą, paaiškina kertines vartojamas problemiškas sąvokas, reflektuoja šiuolaikinio pasaulio kultūrinius – politinius, ekonominius ir socialinius – procesus, geba taikyti globalizacijos teorijas, atskleidžia socialinės ir fizinės tikrovės sąryšio formas globalizacijos reiškinyje, susistemintai pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, kritiškai reflektuoja klausimų problematikos elementus ir jų sąveikos rezultatus, vertina bei diferencijuoja teigiamus ir neigiamus globalizacijos padarinius, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina. 9 balai (labai gerai): studentas/-ė labai gerai analizuoja bei atsako į temos užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: tarpdiscipliniškai atskleidžia globalizacijos proceso kompleksumą, raidą, svarbą ir sklaidą, paaiškina kertines vartojamas problemiškas sąvokas, atskleidžia socialinės ir fizinės tikrovės sąryšio formas globalizacijos reiškinyje, susistemintai pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, kritiškai reflektuoja klausimų problematikos elementus ir jų sąveikos rezultatus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina. 8 balai (gerai): studentas/-ė gerai analizuoja bei atsako į temas užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: atskleidžia globalizacijos proceso kompleksumą, raidą, svarbą ir sklaidą, atskleidžia socialinės ir fizinės tikrovės sąryšio formas globalizacijos reiškinyje, susistemintai pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina. 7 balai (vidutiniškai): studentas/-ė analizuoja bei atsako į temas užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: atskleidžia globalizacijos proceso kompleksumą, raidą, svarbą ir sklaidą, susistemintai pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina. 6 balai (patenkinamai): studentas/-ė atsako į temas užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką: atskleidžia globalizacijos proceso raidą, sklaidą ir principus, pristato šiuolaikinės socialinės tikrovės principus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina. 5 balai (silpnai): studentas/-ė atsako į temas užduotus probleminius klausimus ir nagrinėdama(s) klausimų problematiką, atskleidžia globalizacijos proceso raidą, sklaidą ir principus, pateikia argumentuotą nuomonę, o jei remiasi šaltiniais, juos įvardina**. 4, 3, 2, 1 balai: netenkinami minimalūs reikalavimai.
--	--	--

			* Papildomi taškai gali persikelti į kitas vertinimo dalis (už diskusijas arba pranešimą), jei jose trūksta taškų, tačiau bendras maksimalus galimas dalyko pažymys – 10. ** Plagiato atveju informuojama studento/-ės fakulteto administracija, o egzaminas traktuojamas kaip neišlaikytas.
--	--	--	--

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Z. Bauman	2007	Globalizacija: pasekmės žmogui		Vilnius: Apostrofa
Z. Bauman	2011	Vartojamas gyvenimas		Vilnius: Apostrofa
M. Castells	2005	Informacijos amžius: ekonomika, visuomenė ir kultūra	I tomas	Kaunas: Poligrafija ir informatika
A. Giddens	2005	Sociologija		Kaunas: Poligrafija ir informatika
D. Held, A. McGrew, D. Goldblatt, J. Perraton	2002	Globaliniai pokyčiai: politika, ekonomika ir kultūra		Vilnius: Margi raštai
N. Klein	2017	Tai viską keičia		Kaunas: Kitos knygos
M. B. Steger	2008	Globalizacija: Labai trumpas įvadas		Vilnius: Eugrimas
Papildoma literatūra				
Z. Bauman	2007	Likvidi meilė: apie žmonių ryšių trapumą (94-98; 173-177; 237-250 p.)		Vilnius: Apostrofa
J. Bakan	2009	Korporacija: patologiškas pelno ir galios siekimas		Kaunas: Kitos knygos
J. Gray	2006	Apgaulinga viltis		Vilnius: Vaga
Y. N. Harari	2019	21 pamoka XXI amžiui		Kaunas: Kitos knygos
Y. N. Harari	2018	Sapiens: Glausta žmonijos istorija		Kaunas: Kitos knygos
Y. N. Harari	2018	Homo Deus: Glausta rytojaus istorija		Kaunas: Kitos knygos
T.L. Friedman	2005	Lexus ir alyvmedis: suprasti globalėjimą		Vilnius: Vaga
M. J. Sandel	2014	Ko nenusipirksi už pinigų. Rinkos galia ir ribos		Vilnius: Tyto alba
W. Seidel	2011	Pasaulio istorija		Vilnius: Tyto alba
D. Wallace-Wells	2020	Negyvenama žemė		Vilnius: Tyto alba